

Váradí Istvánné

Gazdasági társaságok közös jellemzői

A követelménymodul megnevezése:

A vállalkozások alapítása, működtetése, átszervezése, megszüntetése

A követelménymodul száma: 0001-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-003-50

GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK KÖZÖS JELLEMZŐI

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A piacgazdaságokban, így hazánkban is jogszabályok biztosítják a vállalkozások szabadságát. Minden állampolgárnak jogában áll, hogy a jogszabályi előírások betartása mellett vállalkozást alapítson, működtessen.

Egyre gyakoribb, hogy egy-egy magánszemély, család, baráti társaság hoz létre gazdasági társaságot, kezd önálló vállalkozásba.

Egy vállalkozás alapvető jellemzője, hogy kockázatot vállal. Ezért törekedni kell a kockázat felismerésére és csökkentésére.

A korszerűen gondolkodó vállalkozó nem a gyors meggazdagodásra, hanem a tartós fennmaradásra törekszik, a vállalkozás eredményes működtetését hosszú távú célnak tekinti.

Tananyagunk bemutatja azokat a jogszabályi előírásokat, melyek meghatározzák a vállalkozások létrehozását és működtetését, az előnyök és a hátrányok felvázolásával segít a legeredményesebben alkalmazható vállalkozási forma megválasztásában.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

AZ EGYES VÁLLALKOZÁSI FORMÁK KÖZÖS ÉS KÜLÖNÖS JELLEMZŐI. A VÁLLALKOZÁSOK ALAPÍTÁSÁNAK, MŰKÖDÉSÉNEK, MEGSZŪNÉSÉNEK SZABÁLYAI

„A vállalkozás valami új és értékes dolog létrehozásának folyamata, amelyben a vállalkozó biztosítja a szükséges időt és erőfeszítést, vállalja a felmerülő pénzügyi, pszichikai és szociális kockázatot, és megkapja az ennek következtében létrejövő pénzbeli és személyes meglegedettséget nyújtó jutalmakat.” (Robert Hisrich)

A vállalkozás gazdasági tevékenységek végzésére létrejött szervezet, olyan nemzetgazdasági egység, amelyik saját nevében és felelősségére, üzletszerű tevékenységet folytat, nyereség- és vagyonszerzésre törekszik, ennek érdekében kockázatot vállal.

A vállalkozások lehetnek:

- egyéni vállalkozás
- társas vállalkozás
  - gazdasági társaságok:
    - közkereseti társaság (kkt.)
    - betéti társaság (bt.),
    - korlátolt felelősségű társaság (kft.),
    - részvénytársaság (rt.):
      - ◆ zártkörűen alapított (zrt.),
      - ◆ nyilvánosan működő (nyrt.),
      - ◆ európai részvénytársaság (se.),
  - szövetkezetek.

A társas vállalkozások legelterjedtebb formái a gazdasági társaságok, melyeket cégeknek neveznek a köznyelvben.

A cégek saját cégnevük alatt jogokat szerezhhetnek, kötelezettségeket vállalhatnak.

A tulajdonosok, a tagok között megoszlik az üzleti kockázat, a vezetés joga és felelőssége, és természetesen a vállalkozás eredménye, a nyereség is.

1. Az egyéni és társas vállalkozások közötti alapvető különbségek, a vállalkozási formák közötti választás szempontjai

A különböző vállalkozási formák összehasonlítása, előnyök és hátrányok

Vállalkozási forma	Előnyök	Hátrányok
Egyéni vállalkozás	Egyszerű az alapítása és megszüntetése – regisztrációval hozható létre. A vállalkozó független, minden fontos kérdésben egyedül dönt. A vállalkozás működésének egyszerűsége. Minimális alapítási költségek. Nincs kötelező előírás a tőke nagyságára. Gyorsan és rugalmasan tud alkalmazkodni a piaci változásokhoz.	A pénzügyi forrásokhoz jutás korlátozottabb. A feladat ellátásában a vállalkozó elsősorban magára számíthat – sokoldalú követelmények a vállalkozóval szemben. Korlátlan a felelőssége. Szerényebb nyereségszerzési lehetőség.
Gazdasági társaság	Kisebb tőkével is részt lehet venni egy vállalkozásban. Jobb esélyekkel juthat	Több tulajdonos esetén a tagok között nagyobb a konfliktus forrása.

	<p>pénzügyi forrásokhoz.</p> <p>A vállalkozás tulajdonosváltás után is tovább működhet.</p> <p>A tulajdonosok felelőssége a kkt. tagja és a bt. beltagja kivételével korlátozott.</p> <p>A vitás kérdések rendezése jogilag szabályozottabb.</p>	<p>A vállalkozás alapítása és megszűnése időigényesebb, bonyolultabb és költségesebb.</p> <p>A vállalkozás, mint cég működése nyilvánosabb.</p> <p>A működtetés nagyobb pénzügyi és gazdálkodási felkészültséget igényel.</p> <p>Az alapításhoz a jogszabály kötelező tőkeminimumot ír elő.</p> <p>Személyes konfliktusok lehetősége.</p>
Szövetkezet	<p>A tagok felelőssége korlátozott.</p> <p>A működés demokratikus elveken alapul.</p> <p>A tagok szociális, kulturális szükségleteinek kielégítéséhez is hozzájárul.</p>	<p>Az alapítás és megszüntetés időigényesebb, bonyolultabb és költségesebb.</p> <p>A működtetést, a piaci reagálást nehezíti a nagyszámú tag érdekeinek egyeztetése.</p> <p>Az átalakulás lehetősége korlátozott.</p>

Valamennyi gazdasági társaságra jellemző:

- az üzletszerű, közös gazdasági tevékenység végzése,
- a tagok vagyoni hozzájárulása az alapításhoz, a működéshez,
- a tagok közös kockázatvállalása.

Az üzleti vállalkozásba alapvetően nyereség, haszon szerzése, vagyongyarapítás céljából fektetnek tőkét a tulajdonosok.

A befektetések hasznából az üzleti tevékenység során térül meg a bevitt tőke, miközben a működés során előre nem látható változások következnek be.

A kockázat tehát annak a veszélye, hogy az elképzelt, tervezett eredmény nem valósul meg.

A vállalkozás kockázatokkal járó tevékenység, a bizonytalanság következménye.

A gazdasági társaságok sokirányú kockázata mellett valamennyi gazdasági társaság egyidejűleg rendelkezik jogi, erkölcsi és anyagi felelősséggel.

A felelősség a jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásoknál (kft., rt., szövetkezet) korlátozott, a jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozások (kkt., bt.) esetében és az egyéni vállalkozásoknál korlátlan.

A jogi személyiség azt jelenti, hogy az ilyen cégeknek a társaság tagjaitól elkülönült vagyona és jogképessége van, rendelkezik önálló szervezettel (taggyűlés, közgyűlés). Ezek a társaságok korlátolt felelősségűek, vagyis a tagok felelőssége korlátozott a társaságba bevitt vagyon mértékéig.

A vállalkozási formák közötti választásnál az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- a létrehozás és a későbbi megszüntetés idő és költségigényét,
- a tulajdonos, a tulajdonosok által vállalt felelősséget, a működésben rejlő kockázatokat,
- a könyvvezetési szabályokat és adózási szempontokat,
- a külső forrásszerzési, tőkebevonási lehetőségeket,
- a vállalkozó önállóságát, függetlenségét,
- a működéssel összefüggő döntéseket,
- a vállalkozásban való személyes közreműködést, a munkavégzés lehetőségét.

Amikor egy magánszemély vállalkozásba kezd, tisztában kell lennie azzal, hogy befektetett tőkéjét, esetleg családjá, környezete egzisztenciáját teszi kockára. Ezért mérlegelnie kell, hogy milyen kockázatokkal lehet számolni az üzleti tevékenység során, milyen mértéket ölthet az anyagi felelősségvállalás, melyik az a jogi forma, amelyben a kockázat mértéke még elviselhető.

2. A gazdasági társaságok alapítása

A vállalkozásokat az alapítói több okból hozhatják létre:

- pozitív indítékok: például ötlet megvalósítása,
- családi illetve megélhetési okok: például jövedelem, kiegészítő jövedelem szerzése,
- kényszerítő körülmények: például munkanélküliség.

A gazdasági társaságok alapításához legalább két alapítóra van szükség, kivéve az egyszemélyes társaságokat.

Ilyenek az egyszemélyes kft. és az egyszemélyes rt.

A gazdasági társaságok társasági szerződéssel, alapító okirattal, alapszabállyal hozhatók létre.

A társasági szerződésnek sorrendben a következőket kell tartalmaznia:

- a gazdasági társaság cégnevét, székhelyét, telephelyeit, fióktelepeit, e-mail címét,
- a társaság tagjainak nevét, adatait,
- a társaság főtevékenységét,
- a működés időtartamát, amely lehet határozatlan, vagy határozott abban az esetben, ha meghatározott időre jött létre a gazdasági társaság,
- a jegyzett tőkét, az egyes tagok vagyoni hozzájárulását, a vagyon rendelkezésre bocsátásának formáját és idejét,
- a társaság képviselőjét, a cégjegyzés módját,

- a nyereség és a veszteség megosztására vonatkozó információkat,
- a vezető tisztségviselőket, a felügyelőbizottság tagjainak és a könyvvizsgálónak a nevét.

Egyes esetekben a cégek szerződésmintával is alapíthatók, a szerződésmintát a cégeljárasi törvény tartalmazza.

A vállalkozás alapítása megfontolást, körültekintést, számításokat igényel. A folyamat mindig egy ötlettel kezdődik. Bármilyen jónak tűnik is az ötlet, szükséges tájékozódni arról, hogy van-e igény a tervezett tevékenységre, milyen jövedelmezőség mellett működtethető a vállalkozás.

3. A gazdasági társaságok működése

A gazdasági társaságok legfőbb szerve:

- A közkereseti és betéti társaságoknál a tagok gyűlése,
- A kft.-nél a taggyűlés,
- Az rt.-nél a közgyűlés.

A legfőbb szerv feladatai:

- az éves beszámoló elfogadása, a nyereség felosztása,
- a vezető tisztségviselő, a felügyelőbizottság, a könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása,
- döntés a társasági szerződés módosításáról,
- csődeljárás megindítása, végelszámolás, átalakulás elhatározása,
- döntés a tőkeemelésről, tőkecsökkentésről.

A társasági szerződés meghatározhatja, hogy a fentiek közül melyek azok az ügyek, melyekben a tagok ülés nélkül írásban vagy más módon dönthetnek.

Így lehetőség van arra, hogy a tagsági jogokat a tagok elektronikus hírközlő eszközök igénybevételével gyakorolják. (például konferencia, közgyűlés).

A társaság ügyvezetése:

A társaság ügyvezetését

- a társaság vezető tisztségviselői,
- az ügyvezető vagy ügyvezetők,
- a vezető tisztségviselőkből álló testület (igazgatóság)

látja el.

A társaság vezető tisztségviselői végzik az operatív feladatokat, gyakorolják a munkáltatói jogokat, képviselik a céget harmadik személlyel szemben, a bíróságok és más hatóságok előtt.

A vezető tisztségviselő csak természetes személy lehet, kivéve a közkereseti társaságot és a betéti társaságot. (Természetes személy minden 18. életévét betöltött magyar, illetve vállalkozás működtetésére jogosult külföldi állampolgár.)

Az ügyvezetőt, az ügyvezető testületet (igazgatóság) a legfőbb szerv választja határozatlan vagy határozott időre (maximálisan öt évre), és bármikor indoklási kötelezettség nélkül visszahívhatja.

A tulajdonosi ellenőrzés:

A gazdasági társaságok működésének tulajdonosi ellenőrzését a felügyelőbizottság látja el, melynek tagjait a legfőbb szerv választja.

A felügyelőbizottságok legalább három, legfeljebb tizenöt tagból állhatnak.

A felügyelőbizottság létrehozása kötelező:

- a nyilvánosan működő részvénytársaságnál (nyrt.) és a zártkörűen működő részvénytársaságnál (zrt.), ha a részvényesek 5 százaléka ezt kéri,
- a társaság formájára és működési módjára tekintet nélkül a köztulajdonban lévő cégeknél,
- ha a társaság munkavállalóinak az éves átlagos létszáma meghaladja a 200 főt.

A felügyelőbizottság (fb.) ellenőrzi a gazdasági társaság ügyvezetésének a tevékenységét. Az éves beszámolóról csak a felügyelőbizottság írásbeli jelentése alapján dönthet a legfőbb szerv.

A közérdekvédelmi ellenőrzést a könyvvizsgáló látja el, akinek nyilatkozni kell arról, hogy a társaság éves beszámolója megfelel-e a jogszabályoknak és megbízható, valós képet ad-e a társaság vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről.

A könyvvizsgálót a legfőbb szerv választja maximum öt évre.

A gazdasági társaságok megszűnése

A vállalkozások megszűnése történhet jogutódlással vagy jogutódlás nélkül.

- A vállalkozás akkor szűnik meg jogutódlással, ha a vállalkozás korábbi formában nem működik tovább, de tevékenységét egy új vállalkozási formában folytatja, és teljes egészében átveszi az előző vállalkozás szerzett jogait és vállalt kötelezettségeit.
  - A jogutódlással történő megszűnés lehet:
    - átalakulás más gazdasági társasággá,
    - egyesülés – összeolvadás vagy beolvadás,
    - szétválás – különválás vagy kiválás.
- A vállalkozás jogutód nélkül akkor szűnhet meg, ha:
  - letelik az időtartam, amelyre létrehozták,
  - a vállalkozás elhatározza a jogutód nélküli megszűnést,

- a tagok száma egy főre csökken, és nem jelentenek be új tagot, kivéve az egyszemélyes vállalkozásokat,
- a cégbíróság megszűntnek nyilvánítja,
- a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti.
  - A jogutódlás nélküli megszűnés történhet:
    - ◆ végelszámolás keretében,
    - ◆ felszámolás keretében.

A VÁLLALKOZÁSOK MINIMÁLIS ALAPTŐKÉJE. AZ ALAPTŐKE ÖSSZETÉTELÉRE, RENDELKEZÉSRE BOCSÁTÁSÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A gazdasági társaság alapításához valamennyi tag vagyoni hozzájárulása szükséges, melyet induló vagyonként bocsátanak a társaság rendelkezésére.

A vagyon **pénzbeli és nem pénzbeli** hozzájárulásból, **apportból** áll.

Az apport bármilyen értékkel rendelkező dolog, szellemi alkotás (például találmány, szabadalom), vagyoni értékű jog (például bérleti jog, használati jog, licence) lehet. Apportálható az adós által elismert vagy jogerős bírósági határozaton alapuló követelés is. Az apportot a társaság tagjai értékelik, fogadják el. Az apportot biztosító tagok öt évig felelnek az apport értékéért.

A társaságba bevitt vagyon az alapítást követően a létrejött társaság tulajdonába kerül. A működés során a cég gazdálkodásának eredményességétől függően a vagyon értéke gyarapodhat, de csökkenhet is (nyereséges vagy veszteséges gazdálkodás).

A bevitt vagyon nem követelhető vissza, legfeljebb az azt megtestesítő üzletrész, vagyoni betét, részvény értékesíthető, illetve a megszűnést követően a követelések kielégítése után fennmaradó vagyon a tagoknak szétsztható.

Az alapítói vagyon nagyságát törvény szabályozza:

- a közkereseti társaság (kkt.) és a betéti társaság (bt.) induló tőkenagyságára nincs előírás, az induló tőke nagyságáról kizárólag az alapítók döntenek,
- a korlátolt felelősségű társaság (kft.) induló tőkeminimuma 500 ezer Ft,
- a zártkörűen alapított részvénytársaság (zrt.) tőkeminimuma 5 millió Ft, a nyilvánosan működő részvénytársaságé (nyrt.) 20 millió Ft.

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK ALAPÍTÁSÁNAK MENETE, CÉGBEJEGYZÉS

A gazdasági társaságok alapításához az egyszemélyes kft. és az egyszemélyes rt. kivételével legalább két tag részvétele szükséges.

Az alapítók lehetnek:

- természetes személyek,

- jogi személyek:
  - az állam,
  - az önkormányzatok,
  - közhasznú szervezetek,
  - már meglévő gazdasági társaságok,
  - szövetkezetek,
- jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek (például kkt., bt.).

A természetes személyek csak egy gazdasági társaságban lehetnek korlátlanul felelős tagok (például ha valaki tagja egy kkt.-nak, nem lehet a bt.-ben beltag).

A gazdasági társaság alapításához általában társasági szerződés, az egyszemélyes társaságok esetében és a zártkörűen működő részvénytársaságoknál alapító okirat, a nyilvánosan működő részvénytársaságoknál alapszabály szükséges.

Az alapító dokumentumokat, a cégtörvény szerinti létesítő okiratokat ügyvédnek vagy jogtanácsosnak kell ellenjegyezni. A cég képviselőjének aláírás mintáját (aláírási címpéldány) vagy közjegyző hitelesíti vagy ügyvéd ellenjegyzi.

A gazdasági társaság alapítását, a szerződés megkötését követő 30 napon belül be kell jelenteni a cégbíróságnak, a cégbíróság az előírt mellékletekkel felszerelt cégbejegyzési kérelem alapján a céget a cégnyilvántartásba bejegyzi.

A gazdasági társaság a cégbejegyzésig előtársaságként működhet.

Ez idő alatt gazdasági tevékenységet folytathat – kivéve a hatósági engedélyhez kötött tevékenységeket.

Az üzletszerű gazdasági tevékenységhez a vállalkozás által szabadon választott pénzügyintézzel (bank, takarékszövetkezet) bankszámlaszerveződést kell kötni, pénzforgalmi bankszámlát kell nyitni.

A tevékenység megkezdését be kell jelenteni:

- az APEH-hoz,
- a társadalombiztosításhoz,
- a helyi önkormányzati adóhatósághoz.

A cégbejegyzés menete

A társaság alapítási dokumentumait (a cégtörvény szerinti létesítő okirat) az aláírástól, illetve elfogadástól számított 30 napon belül be kell nyújtani a területileg illetékes (fővárosi, megyei) cégbírósághoz.

A cégeljárásban kötelező a jogi képviselő, azaz a kérelmet csak a cég jogi képviselője (jogtanácsos, ügyvéd) nyújthatja be.

A jelenlegi szabályok szerint, 2008. július 1-jétől kötelező az elektronikus cégeljárás.

E szerint a cégbejegyzésre irányuló kérelmet elektronikus nyomtatványon kell előterjeszteni. A cégbíróság az adatokat elektronikus okirat formájában tartja nyilván, és a jogi képviselővel elektronikus úton közli az eljárás során hozott végzést.

A cégbejegyzési kérelemhez csatolni kell többek között (részletesen a 2006. évi VI. törvény 1. sz. melléklete tartalmazza):

- létesítő okiratot,
- engedélyhez kötött esetekben az alapítási engedélyt (például zálogházi tevékenységhez a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) engedélye szükséges),
- a vezető tisztségviselő, a felügyelőbizottsági tagok, a könyvvizsgáló elfogadó nyilatkozatát, a megbízatás időtartamát tartalmazó okiratot,
- ingatlan apport esetén a három hónapnál nem régebbi tulajdoni lapot,
- a jogi képviselő meghatalmazását,
- az adószám megállapításához szükséges nyilatkozatot,
- a jogszabályban meghatározott mértékű illeték és költségtérítés megfizetésének igazolását.

A cégbíróság a cégbejegyzési kérelmet legkésőbb 8 munkanapon belül megvizsgálja, indokolt esetben hiánypótlásra vonatkozó végzést ad ki.

A kérelem beérkezésétől számított 15 munkanapon belül dönteni kell a bejegyzésről vagy az elutasításról.

Egyszerűsített cégeljárás során a kkt., bt., kft., zrt. bejegyzésére egy munkaórán belül kerül sor.

Egyszerűsített cégeljárást akkor alkalmazhatunk, ha a céget szerződésmintával alapítják.

A cégbíróság az általános és az egyszerűsített eljárásban egyaránt beszerzi – az elektronikus rendszer alapján – az érintett szervezetektől a cég adószámát és a cég statisztikai számjelét.

A cégbejegyzési kérelem benyújtója legkésőbb a benyújtást követő munkanapon a cég nevét, székhelyét, adószámát valamint a statisztikai számjelét tartalmazó elektronikus tanúsítványt kap.

A cég bejegyzett adatai mellett a „bejegyzés alatt” megjegyzést tüntetik fel.

A bejegyzési kérelem benyújtásával megkezdődhet az üzletszerű gazdasági tevékenység.

A cégeljárás a jogtanácsosi és ügyvédi díjon kívül egyéb kiadásokkal is jár, melyek a következők (a jelenlegi szabályozás szerint):

- eljárási illeték:
  - jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság esetében (kkt., bt.) 50 000 Ft,
  - jogi személyiséggel rendelkező társaság esetében (kft., zrt.) 100 000 Ft,

- jogi személyiséggel rendelkező nyrt. esetében 600 000 Ft,
- az egyszerűsített eljárás esetében 15 000 Ft,
- közzétételi díj:
  - a bejegyzés közzétételének költségtérítéseként az alábbiakat kell megfizetni a kérelem benyújtásakor:
    - a jogi személyiségű cég esetén 25 000 Ft,
    - jogi személyiséggel nem rendelkezőknek 14 000 Ft,
    - az egyszerűsített cégeljárás esetén a cég bejegyzésének közzététele ingyenes.

A sikeres alapítási folyamat a cégbejegyzési eljárással zárul, melyet a cégbíróság nyilvánosságra hoz, vagyis közzéteszi a Cégbizonyítványban,

A cégbejegyzés ún. konstitutív hatályú, vagyis nem a társasági szerződés megkötésének napjával hanem a cégbejegyzés napjával jön létre.

A cégbíróságon bejegyzett cégekről a Céginformációs Szolgálat nyújt információt cégkivonat, cégmásolat, cégbizonyítvány formájában, melyért külön eljárási illetéket kell fizetni.

A VÁLLALKOZÁSOK ÁTALAKULÁSI LEHETŐSÉGEI

A gazdasági társaságok átalakulásának alapvető formái:

1. a társaság átalakulása más gazdasági társasággá (átalakulás),
2. a társaság egyesülése más gazdasági társasággal (összeolvadás, beolvadás),
3. a társaság szétválása (különválás, kiválás).

Átalakulás:

Az átalakulás jogutódlással történő megszűnés, amivel egyidejűleg egy új társaság jön létre.

A gazdasági társaságok átalakulására vonatkozó döntést a legfőbb szerv (taggyűlés, közgyűlés) határozza el, de csak abban az esetben, ha a tagok a társasági szerződésben megjelölt vagyoni hozzájárulásukat (készpénz, apport) teljes mértékben teljesítették.

Nem kerülhet sor az átalakulásra, ha a cég felszámolás vagy végelszámolás alatt áll.

Egyes esetekben (például ha vagyon-átértékelésre kerül sor) külön átalakulási tervet is kell készíteni.

Az átalakulással létrejövő új cég az átalakult gazdasági társaság általános jogutódja, akit megilletnek a jogelődnek a jogai, és terhelik annak kötelezettségei.

Az átalakulás megtörténhet önkéntes elhatározás alapján vagy kötelezően a jogszabályokban előírt esetekben.

Kötelező az átalakulás a gyorsütemű vagy tartós vagyonszerzés esetén. Jelentős a vagyonszerzés, ha a kft. törzstőkéje a felére vagy az rt. saját tőkéje az alaptőke kétharmadára csökken, valamint ha a fizetéseiket beszüntették, a vagyontartozásokat nem fedezi.

Tartós a vagyonszerzés amennyiben a társaság két egymást követő évben nem rendelkezik az előírt jegyzett tőkének megfelelő saját tőkével.

Egyesülés:

- Az **összeolvadás**kor két vagy több gazdasági társaság egyidejű megszűnésével egy új gazdasági társaság jön létre, mint jogutód. Csak az azonos formában működő gazdasági társaságok választhatnak a korábbitól eltérő vállalkozási formát (például két kft.-ből lehet egy rt.).
- A **beolvadás**kor a résztvevők egyike, a beolvadó cég szűnik meg úgy, hogy a vagyona az átvevő (beolvasztó) gazdasági társaságra száll át, melynek társasági formája változatlan marad (például a kft. beolvad az rt.-be).

Szétválás:

- **Különválás**kor egy gazdasági társaság két vagy több önálló társaságra bomlik. A különváló cég megszűnik, és vagyona az új gazdasági társaságokra, mint jogutódokra száll át.
- **Kiválás**kor az a cég, amelyből a kiválás megvalósul csak a társasági szerződést módosítja (vagyonszerzés, tulajdonosok változása), és a korábbi formában működik tovább. A kivált tagok a kivált vagyonnal új társaságot hozhatnak létre.

Szétválásnál a szétválás előtt keletkezett és a szétváláskor fennálló kötelezettségekért a vagyonszerzés arányában felelnek a tulajdonostársak.

A gazdasági társaságok megszűnése jogutódlás nélkül

A gazdasági társaságok – mint arról már korábban szót ejtettünk –, jogutód nélkül is megszűnhetnek az alábbi esetekben:

- a határozott időre alapított gazdasági társaságok esetében, ha a szerződésben megjelölt időpont lejárt, az időtartam eltelt,
- elhatározták a jogutód nélküli megszűnésüket (végelszámolás)
- a cégbíróság a társaságot megszűntnek nyilvánította,
- a bíróság a felszámolási eljárás során megszűnteti a társaságot (felszámolás),
- a tagok száma – az egyszemélyes társaság kivételével – egy főre csökkent és nem jelentettek be új tagot.

Végelszámolási eljárás

A végelszámolás egy gazdálkodó szervezet saját elhatározásából történő, jogutód nélküli megszüntetését jelenti. Végelszámolásnak csak abban az esetben van helye, ha a vállalkozás fizetőképes és a vállalkozás vagyonából a cég kötelezettségei teljesíthetők, a hitelezők igényei teljes mértékben kielégíthetők.

A jogutód nélküli megszűnésről a cég legfőbb szerve határozatot hoz, megállapítja a végelszámolás kezdő időpontját, és megválasztja a végelszámolót.

A cég végelszámolóvá bárkit megválaszthat, ha az a vezető tisztségviselővel szemben támasztott követelményeknek megfelel, és a megbízatást elfogadja. Végelszámolói feladatokat nem csak természetes személy, hanem jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság is elláthat.

A végelszámolónak a végelszámolás megindítását be kell jelentenie a Cégbíróságnak, mely szervezet a megszűnésről végzést hoz, és a Cégbíróságnak közzéteszi.

A közzététel alapján értesülhetnek a hitelezők, akik követelésüket 40 napon belül bejelenthetik a végelszámolónak.

A végelszámoló a megválasztását követően a cég önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselőjének minősül.

A végelszámoló feladatai:

- Felméri a cég vagyoni helyzetét, behajtja a követeléseket, kiegyenlíti a cég tartozásait, érvényesíti a cég jogait, teljesíti a kötelezettségeket.
- A végelszámolás alatt gondoskodik a vagyon megóvásáról, őrzéséről és szükség esetén értékesíti azokat.
- A hitelezők követelésének kiegyenlítése után fennmaradó vagyont a tagok között felosztja, a cég működését megszünteti.

Amennyiben a végelszámoló azt állapítja meg, hogy a vagyon a hitelezők követeléseinek fedezésére nem elegendő, köteles felszámolási eljárást kezdeményezni.

A végelszámolás befejezésekor a végelszámoló elkészíti, és jóváhagyásra a legfőbb szerv elé terjeszti az adóbevallásokat, az éves beszámolót, a vagyonfelosztási javaslatot és az összefoglaló értékelést.

Az előterjesztés jóváhagyását követően az eljárás befejezését be kell jelenteni a Cégbíróságnak, amely elrendeli a gazdálkodó szervezet törlését a cégjegyzékből, melyet a Cégbíróságnak közzétesznek.

Felszámolási eljárás

A felszámolás olyan eljárás, melynek célja a társaság jogutód nélküli megszüntetése. Az eljárás során az adós vagyonából a hitelezők jogos igényeinek kielégítésére kell törekedni.

A felszámolási eljárást kezdeményezheti:

- az adós, vagyis maga a gazdálkodó szervezet, ha úgy látja, hogy csődeljárás keretében nem tudja helyreállítani a fizetőképességét,
- a hitelező (bank, szállító, adóhatóság stb), ha a lejárt követelését felszólítás ellenére sem egyenlítette ki az adós vállalkozás,
- a végelszámoló, ha eljárása során azt állapítja meg, hogy a cég vagyona nem fedezi a hitelezők követelését,
- a bíróság, ha a csődeljárás eredménytelen volt vagy nem tartották be a csődegyezségben vállaltakat.

A felszámolási eljárást a bíróságnál kell megindítani. A bíróság minden esetben megvizsgálja az adós fizetőképtelenségét.

A bíróság akkor állapítja meg az adós fizetőképtelenségét, ha

- az adós nem vitatott, elismert tartozását, annak esedékességét követő 60 napon belül nem egyenlítette ki,
- az adóssal szemben lefolytatott végelszámolási eljárás nem járt eredménnyel,
- az adós a csődegyezségi eljárásban vállalt fizetési kötelezettségének a megadott módon és időben nem tett eleget.

A fizetőképtelennek minősített adósnál a bíróság végzéssel elrendeli a felszámolást, azt közzéteszi a Cégbizonylatban és kijelöli a felszámolási eljárást lebonyolító felszámolót a felszámolók névjegyzékéből.

Ezt követően a felszámolás alatt levő cég köteles a cégnevét f.a. (felszámolás alatt) toldattal ellátni, jelezve, hogy a felszámolás folyamatban van.

A felszámoló:

- a hitelezők bejelentett igényeit megvizsgálja, elbírálja, nyilvántartásba veszi,
- felülvizsgálja a cég fennálló szerződéseit, gyakorolja a munkáltatói jogokat,
- felméri és összesíti a cég vagyont, melyet a hitelezők felügyelete mellett értékesít,
- kielégíti a hitelezőket a törvényben előírt kielégítési sorrend szerint pénzben vagy eszközben, vagyontárgyban,
- az eljárás befejezéseként felszámolói zárómérleget, zárójelentést készít, eleget tesz az adókötelezettségeknek, és vagyonfelosztási javaslatot állít össze.

Az adós cég tartozásait az alábbi sorrendben kell kiegyenlíteni:

- felszámolás költségei,
- jelzáloggal, óvadékkal biztosított követelések,
- személyi jellegű ráfordítások, tartozások (bérek és egyéb bérjellegű juttatások),
- szavatosságból, jótállásból, hibás teljesítésből eredő követelések,
- köztartozások, adók és adók módjára behajtható tartozások,
- egyéb, például szállítói tartozások,
- pótlékok, bírságok, késedelmi kamat.

Az eljárás lezárásaként a bíróság végzést hoz a befejezésről, melyet közzétesz, a céget a cégbíróság törli a cégnyilvántartásból.

A csődeljárás

A csődeljárás célja a fizetőképesség helyreállítása, a vállalkozás újjászervezése, reorganizációja.

Az eljárás tehát nem a megszüntetésre irányul, hanem a gazdasági helyzet rendezésére.

A csődeljárást a vállalkozások kezdeményezhetik maguk ellen.

Az eljárásban az adós cég fizetési haladékat kér, megpróbál a hitelezőivel megegyezni (csődegyezés).

A csődeljárás közreműködői:

- az adós (az a cég, aki a csődeljárást kezdeményezi),
- a hitelezők (akiknek az adós által elismert, nem vitatott követelése van),
- a vagyonfelügyelő (akit a bíróság rendel ki a hitelezők érdekeinek védelmére),
- a bíróság (az a megyei bíróság, aki dönt az eljárás megindításáról, a fizetési haladékról, a befejezésről).

A csődeljárás menete

- A cég legfőbb szerve dönt az eljárás megindításáról, melynek alapján a vállalkozás vezetője a bírósághoz kérelmet nyújt be a csődeljárás lefolytatására (két éven belül újabb csődeljárás nem indítható).
- A bíróság a kérelemre a hitelezők hozzájárulásával fizetési haladékat (moratórium) engedélyez a vállalkozásnak.
- Az adósnak a bejelentést követő 30 napon belül tárgyalást kell tartania, melyre hitelezőit közvetlenül meg kell hívnia, az ismeretlen hitelezőket hirdetmény útján kell értesíteni.
- Ha a csődegyezési tárgyaláson a hitelezők törvényben előírt hányada hozzájárul, az adós 90 nappal fizetési haladékat kap, melyről a bíróság végzést hoz, és azt a Céglapban közzéteszi. A fizetési haladékat kérelemre a bíróság újabb 60 nappal meghosszabbíthatja.
- A fizetési haladék időtartama alatt az esedékes tartozásokat nem kell megfizetni a hitelezőknek, de azok kamatoznak. A moratórium nem terjed ki a bérekre, azokat folyamatosan folyósítani kell.
- A fizetési haladék időtartama alatt az adósnak ki kell dolgoznia az újjászervezési, illetve reorganizációs programot, melyben megtervezi, hogy hogyan állítja helyre fizetőképességét. A programról a hitelezőkkel meg kell egyezni, és azt írásba kell foglalni. Az egyezséget, melyet a megállapodó felek (adós és hitelezői) aláírnak, a vagyonfelügyelő hagyja jóvá.

- Az egyezség eredményét, ha az megfelel a törvényben foglaltaknak, a bíróság elfogadja, és végzésével a csődeljárást befejezettnek nyilvánítja. Amennyiben az egyezség nem jön létre, vagy nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, a csődeljárást a bíróság megszünteti. Ezt követően a hitelezők vagy az adós kezdeményezésére felszámolási eljárás indítható.

A csődhelyzet általában lassan, fokozatosan alakul ki, később létrejön egy önerősítő folyamat, amit nehéz megállítani, illetve megfordítani.

Ezért fontos a válság jeleire odafigyelni, és időben tenni azért, hogy a csődhelyzet elkerülhető legyen.

A csődhelyzet kialakulásának figyelmeztető jelei:

- csökken a bevétel, miközben a költségek nem, vagy jóval kisebb mértékben csökkennek,
- a költségeket úgy próbálják csökkenteni, hogy közben a termékek minősége romlik ezért romlik a szolgáltatás színvonala is,
- az indokoltnál és ésszerűnél is nagyobb árengedménnyel értékesítik a termékeket azért, hogy a fizetőképesség átmeneti fenntartása érdekében bevételhez jussanak,
- a bankok adósminősítésében rosszabb helyre kerül a cég, nehezebben, szigorúbb feltételek mellett jut külső forrásokhoz,
- a szállítók a fizetési időt rövidítik, készpénzben kérnek fizetést,
- a legjobb munkaerők elmennek a cégtől,
- a készleteket nem tudják feltölteni, szűkül a választék, a vevők elpártolnak,
- szorongás, pesszimizmus alakul ki a dolgozók körében, többet hibáznak.

AZ ÜZLETI TERV

Az üzleti terv a vállalkozások jövőbeli elképzeléseit foglalja össze, és elemzi a megvalósítás lehetőségeit.

Az üzleti terv legfontosabb jellemzői:

- a vállalkozás célját, jövőképét fogalmazza meg,
- általában 2-5 évre készül,
- alapul szolgál a külső források megszerzéséhez (befektetők, kölcsönt nyújtó hitelintézetek, pályázatok elnyerése),
- vezetési eszköz a vállalkozó számára.

Az üzleti terv készítése általában nem kötelező, de van olyan eset, amikor feltétlenül szükséges (hitelfelvétel, pályázat).

Az üzleti terv készítésének előnyei:

- a vállalkozó átgondolja és elemzi céljait, elképzeléseit írásban rögzíti,

- feltárja a vállalkozás gyenge pontjait, a lehetséges kockázatokat és veszélyeket, bemutatja a vállalkozás erősségét,
- képet ad a vállalkozásról a piaci szereplők számára (vevők, szállítók, hitelezők).

Az üzleti tervnek nincs kötelezően előírt formája és tartalma, részletességét az határozza meg, hogy

- milyen célból készül,
- kinek a számára készül,
- milyen nagy a vállalkozás.

Az üzleti terv legfontosabb fejezetei:

- tartalomjegyzék,
- összefoglaló,
- a vállalkozás általános bemutatása,
- termelési, szolgáltatási terv,
- szervezeti terv,
- marketingterv,
- pénzügyi terv,
- kockázatbecslés,
- mellékletek, függelékek.

A vállalkozások alapítása, az alapításhoz szükséges pénzügyi feltételek biztosítása miatt az üzleti terv kiemelten fontos fejezete a **pénzügyi terv**.

A pénzügyi terv készítésének célja, hogy információt biztosítson a vállalkozás gazdasági helyzetéről, vagyonáról, annak forrásairól, a gazdálkodás eredményességéről.

Bemutatja a vállalkozás pénzügyi stratégiáját, bizonyítja fizetőképességét és likviditását.

Fő részei:

- nyitó- és zárómérleg,
- nyereség-vesztesség számítás,
- likviditási terv.

Nyitó- és zárómérleg

A vállalkozásra vonatkozó számviteli szabályok szerint kell összeállítani.

A mérlegből (mely adott időpontra, fordulónapra vonatkozik) megismerhető a vállalkozás vagyona, annak összetétele. Bemutatja, hogy mennyi a források között a saját tőke aránya, milyen arányt képviselnek a tartozások és kötelezettségek.

Nyeresség-vesztesség számítás

Az üzleti tevékenység bevételeiről, költségeiről, ráfordításairól, a gazdálkodás eredményéről ad tájékoztatást évenkénti részletezésben. Ezt a kimutatást jövedelmezőségi tervnek is nevezik. A befektető vagy hitelező arról tájékozódik, hogy a vállalkozás milyen tőkeemegtérülést tervez, hogyan képzei el a nyereség, illetve veszteség alakulását.

Likviditási terv (cash-flow előrejelzés)

A likviditási terv a folyamatos fizetőképesség fenntartásának eszköze. A tervfejezetben szembeállítják egymással a bevételeket és kiadásokat, és megállapítják, hogy mely időpontban nem elegendő a rendelkezésre álló forrás a kifizetések teljesítéséhez.

A tervben a pénzügyi hiány, likviditási (fizetőképességi) probléma megoldását is be kell mutatni.

A pénzügyi terv fejezet végén a mérleg és a jövedelmezőségi adatok alapján gazdálkodási mutatókat is számolnak. E mutatókkal elemezhető és megítélhető a vállalkozás vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzete.

Összefoglalás

A tananyag feldolgozása során megismerkedhettek a vállalkozási formákkal, azok közös és eltérő jellemzőivel, a vállalkozások alapításának, működésének és megszüntetésének jogi szabályaival.

Az volt a célunk, hogy segítsük az eligazodást a jogi útvesztőkben, tanácsot adjunk ahhoz, hogy milyen feladatokat kell teljesíteni akkor, ha megszületett a vállalkozás ötlete, hogy milyen szempontokat célszerű figyelembe venni akkor, amikor kiválasztjuk tervezett vállalkozásunk formáját, milyen szabályokra kell figyelni a vállalkozás működtetése során.

Az elsajátított elméleti ismereteket a következő fejezetek segítségével gyakorlati tudássá szeretnénk átváltani, ezért kérjük, hogy kövesse útmutatónkat, fogadja el tanácsainkat. Végezze el azokat a feladatokat, amelyeket az Önellenőrző feladatok fejezetben megfogalmaztunk, a megoldás után hasonlítsa össze eredményét a Megoldások fejezetben leírt válaszokkal.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. A Gazdasági társaságok közös jellemzőinek elsajátítása után foglaljuk össze a tanultakat, készítsünk a tananyag tartalma alapján vázlatot, mely segíti az ismeretek elmélyítését.

Tananyagvázlat

- Az egyes vállalkozási formák közös és sajátos jellemzői. A vállalkozások alapításának, működésének, megszüntetésének szabályai.

- Az egyéni és társas vállalkozások közötti alapvető különbségek, a vállalkozási formák közötti választás szempontjai.
- A vállalkozások minimális alaptőkéje, az alaptőke összetételére, rendelkezésre bocsátására vonatkozó szabályok.
- A gazdasági társaságok alapításának menete.
- A cégbejegyzés menete.
- A vállalkozások átalakulási lehetőségei, az átalakulás menete, a jogok és kötelezettségek átadásának formái, az átalakulás jogi, gazdasági keretei.
- Az üzleti terv fejezetei – a pénzügyi terv tartalma.

2. Az ismeretek rendszerezése után gyűjtsön tapasztalatokat az alábbi feladatok megoldása során:

a) Keressen fel környezetében vállalkozókat, vállalkozásokat, és szerezzen információkat arról, hogy milyen indítékok hatására indították el vállalkozásukat.

b) Tanulmányozza a statisztikai évkönyveket, vagy az internet segítségével gyűjtsön információt arról, hogy milyen vállalkozási formák működnek megyéjében, régiójában, hogyan változott azok száma az elmúlt három évben! Értékelje szaktanára segítségével a megszerzett információkat!

c) Fogalmazzon meg olyan ötleteket, melyekből véleménye szerint sikeres vállalkozást hozhatna létre!

d) Tanulmányozza a Céglépcsőben megjelenő bejegyzési végzéseket, nézze meg, hogy a vállalkozásokról milyen adatokat tartalmaz a végzés!

e) Képezzenek a tanulói közösségben 5–8 fős csoportokat, a csoportok alakítsanak diák vállalkozást, tervezzék meg:

- a vállalkozás tevékenységi körét,
- a vállalkozás formáját,
- a vállalkozás méretét,
- a vállalkozói felelősség kritériumait.

A feladatok megoldása bizonyára elősegítette, hogy az elméleti ismeretek birtokában képessé váljon vállalkozása megalapítására.

A tanulási folyamat akkor lesz sikeres, ha megoldja a következő önellenőrző feladatokat, és a megoldások alapján ellenőrzi teljesítményét.

Jó tanulást, sikeres megoldásokat kívánunk!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Az üzleti vállalkozásba alapvetően nyereség, haszonszerzés, vagyongyarapítás céljából fektetnek tőkét a tulajdonosok. A befektetés hozamából az üzleti tevékenység során térül meg a bevitt tőke, miközben a működés közben előre nem látható változások következhetnek be.

A kockázat tehát annak a veszélye, hogy az elképzelt, tervezett eredmény nem valósul meg.

Készítsen elemzést arról, hogy milyen kockázatokkal számolhat egy vállalkozó tevékenysége során! Válaszát írja le a kijelölt helyre!

MUNKANYAG

2. feladat

A gazdasági társaságok legfőbb szerve (tagok gyűlése, taggyűlés, közgyűlés) dönt a cég működését szabályozó legfontosabb kérdésekben.

GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK KÖZÖS JELLEMZŐI

Az alábbiak közül melyik döntés nem tartozik a legfőbb szerv hatáskörébe? A megfelelő válaszok sorszámát írja be a válaszlehetőségek alatt kijelölt helyre!

1. Döntés a végelszámolás elhatározásáról
2. A vezető tisztségviselők megválasztása
3. Szerződések kötése az üzleti partnerekkel
4. A társaság képviselete a bíróságoknál, hatóságoknál
5. A munkáltatói jogok gyakorlása
6. Az éves beszámoló elfogadása, döntés a nyereség felhasználásáról
7. A felügyelő–bizottsági tagok megválasztása
8. A társaság átalakulásának elhatározása
9. A vezető tisztségviselők díjazásának megállapítása
10. A társasági szerződés módosítása
11. Valamelyik tag kizárása a társaságból
12. A jegyzett tőke felemelése vagy csökkentése
13. A bankszámla nyitására vonatkozó szerződés megkötése a hitelintézettel
- 13 + 1 A kollektív szerződés megkötése a munkavállalók érdekképviseleti szervezeteivel

_____
_____

3. feladat

Húzza alá az alábbi felsorolásból azokat, amelyekre igaz, hogy a vállalkozó vagy a társas vállalkozás tagja korlátlan felelősséggel bír!

1. A korlátolt felelősségű társaság tagjai
2. Az egyéni vállalkozás
3. A betéti társaság kültagja, kültagjai
4. A közkereseti társaság tagjai

5. A részvénytársaság részvényesei
6. A betéti társaság belfogója, belfogói
7. A szövetkezet tagjai
8. Az egyszemélyes társaság alapító tagjai
9. A betéti társaság külfogója, ha neve a cégnévben szerepel

MUNKKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A kockázatvállalás területei lehetnek:

- üzleti kockázat:
  - a jogszabályok gyakori változásai, az adók kedvezőtlen alakulása,
  - az üzleti partnerek váratlan döntései, etikátlan magatartása,
  - a konkurencia megjelenése,
- a vásárlóerő-, keresletváltozás kockázata:
  - a vásárlók jövedelme csökken,
  - növekszik az infláció,
- pénzügyi kockázat:
  - változhatnak a kamatok, drágul az idegen forrás igénybevétele,
  - a fizetőképtelenné váló vevők nem fizetik ki tartozásaikat,
- piaci kockázat:
  - az előállított, forgalmazott termékek, szolgáltatások nem felelnek meg a piaci igényeknek,
  - változnak a fogyasztói szokások, változik a divat,
- természeti kockázat:
  - elemi károk,
- a működési szabályok megszegésének kockázata:
  - bírság, tevékenység betiltása.

2. feladat

1. Döntés a végelszámolás elhatározásáról
2. A vezető tisztségviselők megválasztása
3. Szerződések kötése az üzleti partnerekkel
4. A társaság képviselete a bíróságoknál, hatóságoknál
5. A munkáltatói jogok gyakorlása
6. Az éves beszámoló elfogadása, döntés a nyereség felhasználásáról
7. A felügyelő-bizottsági tagok megválasztása

A helyes válaszok száma: 3, 4, 5, 6, 13, 13+1

3. feladat

1. A korlátolt felelősségű társaság tagjai
2. Az egyéni vállalkozás
3. A betéti társaság kültagja, kültagjai
4. A közkereseti társaság tagjai
5. A részvénytársaság részvényesei
6. A betéti társaság beltagja, beltagjai
7. A szövetkezet tagjai
8. Az egyszemélyes társaság alapító tagjai

MUNKKANYAG

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról (Gt.)

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, bírósági eljárásról (Ctv)

1991. évi LIX. Törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról, város, évszám

Vállalkozási ismeretek 2006, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara), város

Lengyel László: Vállalkozási ismeretek. KOTK, város, évszám

Huzsik Anna–Vitéz Péter: Vállalkozz okosan! Comenius Kiadó Kft., város, évszám

Dr Újvári Géza: A módosított társasági és Cégtörvény. Novoschool, város, évszám

Magyar Könyvvizsgálói Kamara éves kötelező könyvvizsgálói továbbképzés anyagai a gazdasági társaságokról és a cégeljárásról, évszám

AJÁNLOTT IRODALOM

Horváthné Herbáth Mária–Stágel Imréné: Kereskedelmi és vállalkozási ismeretek. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Kunvári Enikő–Rozsonics Angéla: Kereskedelmi ismeretek a modulrendszerű képzéshez. Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző, város, évszám.

Juhász Anna–Kenedics Krisztina–Sólyom Csaba: Kereskedelmi vállalkozások gazdálkodása és vezetése. Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest, évszám

A(z) 0001–06 modul 003–as szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 341 01 0000 00 00	Autó- és motorkerékpár-kereskedő
51 213 01 0010 51 01	Eseményrögzítő
51 213 01 0010 51 02	Filmlaboráns
55 345 01 0010 55 01	Európai uniós üzleti szakügyintéző
55 345 01 0010 55 02	Kereskedelmi szakmenedzser
55 345 01 0010 55 03	Kis- és középvállalkozási menedzser
55 345 01 0010 55 04	Külgazdasági üzletkötő
55 345 01 0010 55 05	Nemzetközi szállítmányozási és logisztikai szakügyintéző
55 345 01 0010 55 06	Reklámszervező szakmenedzser
55 345 01 0010 55 07	Üzleti szakmenedzser
52 341 05 1000 00 00	Kereskedő
52 341 05 0100 52 01	Bútor- és lakástextil-kereskedő
52 341 05 0100 52 02	Élelmiszer- és vegyiáru-kereskedő
52 341 05 0100 52 03	Ruházati kereskedő
52 341 07 0000 00 00	Kultúrcikk-kereskedő
54 341 01 0000 00 00	Külkereskedelmi üzletkötő
52 725 01 0000 00 00	Látszerész és fotócikk-kereskedő
33 341 03 0010 33 01	Építőanyag-kereskedő
33 341 03 0010 33 02	Épületgépészeti anyag- és alkatrész-kereskedő
33 341 03 0010 33 03	Járműalkatrész-kereskedő
33 341 03 0010 33 04	Villamossági anyag- és alkatrész-kereskedő
51 341 01 0000 00 00	Műszakicikk-kereskedő
51 341 02 0000 00 00	Régiségkereskedő
31 341 04 0000 00 00	Vegyesiparcikk-kereskedő
31 341 04 0100 31 01	Agrokémiai és növényvédelmi kereskedő
31 341 04 0100 31 02	Gyógynövénykereskedő
31 341 04 0100 31 03	Piaci, vásári kereskedő
31 341 04 0100 31 04	Sportszer- és játékkereskedő
33 215 02 0000 00 00	Virágkötő, -berendező, virágkereskedő
33 215 02 0100 33 01	Virágdekoratőr
33 215 02 0100 33 02	Virágkereskedő
52 341 06 0001 52 01	Antikvárium kereskedő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

16 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató